

Skötsel inom arrendeområde för Djursholms golfklubb

Denna skötselbeskrivning utgör bilaga till arrendeavtal mellan Djursholms AB, markägare, och Djursholms golfklubb, arrendator, som gäller från och med 1 januari 2026.

Inom arrendeområdet har arrendatorn möjlighet att skapa de omgivningar som golfbanan vill ha till sin anläggning. Utanför arrendeområdet sköter Danderyds kommun kommunen marken på uppdrag av markägaren ur ett allmänt kommunalt perspektiv. Parterna ska utbyta information om planerade åtgärder i arrendegränsens närhet och om samordna insatser i de fall det är rationellt för att effektivisera åtgärder eller minimera störningar för allmänheten eller golfverksamheten.

Tiometers regeln sly

10 meter från väg/gångvägskant eller maskinskött gräskant av banan och in i skogsmark är det generellt tillåtet för golfklubben att gallra eller röja sly.

Förklaring: Rövning av sly ger öppen mark. Gallring kan skapa glesare slybuskage längre ut från banan och är mindre arbetsintensivt.

Tiometers regeln gräsmarkskötsel

Inom 10 meter ut från gräskant eller gångvägs kant får också gräsvegetation mot skog eller naturmark extensivt skötas med exempelvis röjlina ca 2 ggr per år, men inte klippa regelbundet oftare än så (gräsklippning).

Förklaring: Regeln beror på att klippning mer än en till två gånger per år förändrar vegetationen. Det är önskvärt att ha kvar exempelvis låg vegetation som ljungris med mera i öppen brynmiljö, men även annan ängsvegetation i kanterna utanför själva banan, men det är önskvärt att vegetationen klipps mindre än 2 ggr per år för att bevara karakteristiska arter i skogskanterna.

Tiometers regeln påförsel av massor i kantområden

Det är inte tillåtet att lägga upp massor som förändrar den naturliga marken runt banans yttergränser i syfte att få en mer lättskött ny gräsmark eller bli av med massor inom de 10 metrarna från gräskanterna eller gångvägarnas kant.

Förklaring: Detta beror på att markens beskaffenhet styr florin i kantzonen. Ofta är kanternas flora beroende av väl-dränerade markmaterial. När pålagring sker utgörs massorna oftast av lera eller mer andra mer jordlika massor, vilket ändrar markens beskaffenhet så att växtligheten förändras helt. Även stenar och andra strukturer försvinner då, vilket gör att ekosystemet förlorar variation och därmed arter runt banan. Mer väl-dränerade och torra kanter ger också ett mindre skötselbehov.

Dikning och täckdiken

Det är inte tillåtet att lägga igen fler diken och täckdika. Däremot får man gräva upp täckdikade diken om man så skulle vilja.

Förklaring: Anledningen till denna regel är att öppna diken i jordbruksmark sedan 1990-talet är skyddade och ska förbli öppna (småbiotopskyddet enligt miljöbalken). Detta i sin tur beror på att diken är våtmarksmiljöer och bidrar till en högre biologisk mångfald. Även om golfbanan inte i juridisk bemärkelse är jordbruksmark, så är regeln bra eftersom kommunen som markägare strävar efter samma mål. Det finns också positiva skäl för öppna diken som har med avledning av regnvatten att göra samt rening av vatten innan det når recipient (Värtan). Öppna diken kan också föra mer vatten och är lättare att underhålla än rör.

Särskilt markerade delområden inom arrendområdet

Det finns trädbeklädda partier av golfbanan som markeras i arrendekartan med annorlunda färg än ytterbegränsningarna. Dessa gränser gäller på samma sätt som ytterbegränsningen av banan, men begränsar skötseln inåt de inringade områdena. I dessa områden ska en högre grad av försiktighet med mark och skogsmark iakttas. Inne i dessa områden får ej marken överlagras. Sly bör finnas kvar som mellanskikt men ska inte störa kanter av gångvägar. Träd bör ej fällas. Död ved ska tillåtas ligga kvar.

Varje område har sin specifika anledning till att större hänsyn ska tas, men alla motiveras Danderyds kommuns miljö- och klimatprogram 2030, sid 9, uppdrag 4.1.3:

Numreringen av områden motsvaras av samma numrering på arrendekartan.

1. Gräsala kulle har mycket känslig miljö med ask och hotad lavflora. Den har redan tidigare varit föremål för naturvårdsbedömning 2007 och visar sig fortsatt vara än mer hotad idag än man var medveten om att den var då. Ca 20 stora askar, slybuskage på moränkullar i närheten av Näsbyviken.

2. Kant mot villor ska utgöras av buskage som bevaras.

3. I denna dunes insida ska marken förbli opåverkad av pålagring, och slybuskage och småträd ska växa som mellanskikt.

4. I denna dunes insida ska marken förbli opåverkad av pålagring, och slybuskage och småträd ska växa som mellanskikt. Denna yta utgör en grön avskiljande bård mot Näsbyvägen.

5. I denna dunes insida ska marken förbli opåverkad av pålagring, och slybuskage och småträd ska växa som mellanskikt.

6. I denna dunes insida ska marken förbli opåverkad av pålagring, och slybuskage och småträd ska växa som mellanskikt.

7. I denna dunes insida ska marken förbli opåverkad av pålagring, och slybuskage och småträd ska växa som mellanskikt. Kanten mot järnvägen måste skötas så att inga träd faller över den.

8. I denna dunes insida ska marken förbli opåverkad av pålagring, och slybuskage och småträd ska växa som mellanskikt. Kanten mot järnvägen måste skötas så att inga träd faller över den.

9. Detta område är delvis redan öppet och skogsbyn och ingen pålagring av markmassor bör ske utan tillstånd från kommunen. Ingen ytterligare skötsel mer än att golfbanans vägar, stigar och kommunens motionsspår genom området ska vara framkomliga. Ingen mer exploatering eller anläggning i detta område. Befintliga gräsytor får skötas men området ska bevaras som gles skogsmark. Anledningen är att detta också utgör kommunens nät av motionsspår och promenadvägar och att dessa inte ska löpa genom en golfbana mer än nödvändigt.

10. Detta område är delvis redan öppet och skogsbyn och ingen pålagring av markmassor bör ske utan tillstånd från kommunen. Ingen ytterligare skötsel mer än att golfbanans vägar, stigar och kommunens motionsspår genom området ska vara framkomliga. Ingen mer exploatering eller anläggning i detta område. Befintliga gräsytor får skötas men området ska bevaras som gles skogsmark. Anledningen är att detta också utgör kommunens nät av motionsspår och promenadvägar och att dessa inte ska löpa genom en golfbana mer än nödvändigt.

11. Detta område är delvis redan öppet och skogsbyn och ingen pålagring av markmassor bör ske utan tillstånd från kommunen. Ingen ytterligare skötsel mer än att golfbanans vägar, stigar och kommunens motionsspår genom området ska vara framkomliga. Ingen mer exploatering eller anläggning i detta område. Befintliga gräsytor får skötas men området ska bevaras som gles skogsmark. Anledningen är att denna kant också utgör kommunens nät av motionsspår och promenadvägar och att dessa inte ska löpa genom en golfbana mer än nödvändigt.

12. Promenadstråket den nedlagda banvallen passerar parkeringsplatsen och golfbanan mycket nära. Parkeringsplatsens yttre skötselområde gäller som absolut gräns för golfbanans skötsel här. Det beror på att banvallen ska bevara en grön busk- och trädbård mellan parkerade bilar och det kommunala intresset promenadstråket. Det betyder samtidigt att man inte kan räkna med att en del av denna bård ianspråktagas för att säkra belysning eller att beskära träd för att säkra parkerade bilar.

x-område. I arrendeområdet ingår Svalnäs Kyrkväg. I förslag till ny detaljplan är vägen inlagd som x-område och skall vara tillgänglig att användas för allmänheten som gång och cykelstråk året runt. Passage får inte förhindras eller försvåras annat än tillfälligt om det är nödvändigt för skötsel av golfbanan. Vägen är i dag en grusväg med vägrenar och diken och skall för allmänheten hållas i skick motsvarande det som behövs för de transportbehov golfverksamheten har för skötsel av golfbanan.

Träd och skog på banan

Kommunen med dotterbolag har som markägare ett uppdrag att förvalta värdefulla äldre trädmiljöer så att de inte försvinner i onödan (Danderyds kommuns miljö- och klimatprogram 2030, sid 9, uppdrag 4.1.3).

Trädmiljön runt och i de kvarvarande träddungarna på banan, är mycket gamla och har generellt höga naturvärden. Till trädmiljöerna hör också död ved, döda grenar och småträd. På banan finns akut hotade trädslag (ask). Vid banan finns också träd som är så gamla eller grova att de har ett värde på grund av sin ålder (ek och tall).

Det finns juridisk skyldighet att anmäla vissa träd till länsstyrelsen om markägare ska göra ingrepp som kan störa dessa. Sådana träd är ganska få om ens några på banan. Det gäller bland annat ekar med en diameter av mer än en meter i brösthöjd, samt ihåliga ekar oavsett storlek.

Här följer en genomgång av några arter men även hur sly och död ved kan betraktas som delar av en bevarad skog på banan.

- Ask: Detta träd är idag utrotningshotat och får därför de inte fällas utan tillåtelse från kommunen.

Förklaring: Öster om Svalnäs allé finns ett höjdparti som går under namnet Gräsala kulle. I norr av denna finns ca 20 äldre askar mitt i banan. På dessa finns i sin tur hotad lavflora på grund av att området påverkas av dimma från Näsbyviken. En av lavarna på dessa askar är också utrotningshotad i landet. Därutöver är det en sällsyntare naturmiljö. Detta område har därför markerats som specialskötsel där mark och vegetation måste få vara opåverkad även mycket nära green och gångvägar.

- Alm: Det finns väldigt få almar kvar i kommunen, inga på golfbanan. Inga almar får fällas.

Förklaring: Eftersom detta träd är akut utrotningshotat har de på mindre än tio år nästan helt dött ut i kommunen. Det finns endast enstaka kvar. Inga vuxna finns på Djursholms golfbana. Små almar kan finnas under tätare annan strandskog utanför banan. Dessa kräver djup skugga, annars riskerar de att drabbas av almsjuka.

- Ek: Ekar över 50 cm i diameter får endast fällas med kommunens medgivande. Grenar kan klippas om de hänger ut, men grensnitt på över 10 cm riskerar att skada träd allvarligt.

Förklaring: Det finns mycket ek på banan och i söder speciellt finns kullar med ung ek. Unga ekar finns det många fler av än äldre. I kanterna av banan finns här och där grövre ek som börjar få ansevärd dimensioner. Dessa bör vara kvar för framtiden eftersom det bara finns ett visst antal äldre ekar och att dessa inte nyskapas annat än mycket långsamt. I speciellt ihåliga ekar och grova ekar lever många hotade organismer.

- **Lönn:** Dessa träd kan också vara gamla och har en speciell lavflora. Äldre träd över 50 cm får ej fällas utan tillåtelse från kommunen.

Förklaring: Äldre lönn är just äldre, men ung lönn däremot klarar sig bra och förnygrar sig dessutom naturligt.

- **Sälg:** Dessa får plockas bort om det finns sådana behov.

Förklaring: Grövre sälgar är värdefulla resurser i naturen. De frösår sig endast i bar lera och nya sälgar uppstår inte så ofta. De äldre uppstod av tidigare dikesgävningar med mera i jordbruksmark. Därför minskar sälgen som resurs för biologisk mångfald egentligen i kommunen. Men trädet är ändå relativt snabbväxande.

- **Björk:** Dessa får plockas bort om sådana behov uppstår.

Förklaring: grövre björkar är värdefulla resurser i naturen, men det är ett vanligt trädslag. Björkar kan snabbt bli dåliga och då finns det ofta ett behov av att fälla dom innan de faller själva.

- **Tall:** Tall med en diameter på över 50 cm får endast fällas med kommunens medgivande. Likaså tallar under denna diameter om de har tecken som visar att de är gamla exempelvis kakformig bark.

Förklaring: I Princip samtliga vuxna tallar på banorna är över 100 år och i flera fall äldre än så. Barkens utseende visar ofta åldern på trädet.

- **Gran:** Även granen är idag utsatt som träd. Granar kan bli mycket gamla och det gäller även små granar. Det är tillåtet där behov uppstår att fälla granar men om de står i områden som är markerade som specialområden så bör ni inte fälla gran heller.

Förklaring: Små granar och större sådana i de äldre åkerkanterna är äldre än de kan se ut. Det är skillnad på odlad gran i skogsbruk och naturliga äldre granbestånd. De senare utgör en artrik naturmiljö trots att granen är mycket vanligt i landet.

- **Död ved:** I skogsmark finns olika former av död ved. Detta bör finnas i de områden som markerats som speciell skötsel och inne i skogsdungar som inte är direkt golfbana på banan.

Förklaring: Altorpskogen är en mycket värdefull naturmiljö. När denna omformas helt så den ser ut som en park på botten, så försvinner flera av de strukturer som naturligt finns i en skog, bland annat död ved i olika lägen. Eftersom de skogsdungar som finns ute på banan är en del av den värdefulla skogsmiljön bör död ved sparas även där. Det går att göra snyggt om man städar endast kanterna. Låt insidan av träddungar vara skog med alla strukturer bevarade, även död ved.

- **Sly:** Eftersträva att även spara sly och buskage eftersom detta är livsmiljöer för många arter.

Förklaring: Sly och buskage är lätta att hantera. Man kan gallra eller röja beroende på vad resultatet ska vara. Men se till att inte ta allt plockas bort så finns det kvar

buskage utan att själva problemen med dessa finns kvar. Buskagen fungerar förutom som struktur i skogen även som bårder och avgränsningar som ger omväxling i landskapet. En bana med genomsikt gör att den upplevs som mindre medan bårder och ogenomsikt gör att banan upplevs som större. Det går snabbt att plocka bort sly och sedan få en enförmig kal markmiljö efteråt, men det tar lång tid att restaurera upp ett buskagerikt landskap från denna utgångspunkt. Därför är gallring av sly ett mycket bra alternativ till röjning.